

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA
650 LAT UNIwersYTETU Jagiellońskiego.
NAUKA I SZTUKA W KRĘGACH UNIwersYTECKICH
(KRAKÓW, 12–14 LISTOPADA 2014)

W dniach 12–14 listopada 2014 roku na Uniwersytecie Jagiellońskim odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa zatytułowana *650 lat Uniwersytetu Jagiellońskiego. Nauka i sztuka w kręgach uniwersyteckich*. Została ona zorganizowana przez Wydział Historyczny UJ, Koło Naukowe Historyków Studentów UJ oraz Koło Naukowe Studentów Historii Sztuki UJ. Patronat honorowy nad wydarzeniem objęli rektor UJ, JM prof. dr hab. Wojciech Nowak, Małopolski Instytut Kultury, Polskie Towarzystwo Heraldyczne (Oddział w Krakowie) oraz Polskie Towarzystwo Historyczne. We współpracy włączyło się zaś sześć krakowskich wydawnictw naukowych – Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Avalon, Societas Vistulana, Universitas, Historia Iagellonica oraz Księgarnia Akademicka. Tematyka sesji, wpisującej się w obchody jubileuszu 650-lecia Uniwersytetu Jagiellońskiego, ogniskowała się wokół historii krakowskiej uczelni od przełomu XIV i XV wieku po czasy najnowsze. Niemniej jednak część wystąpień dotyczyła również dziejów innych wszechnic europejskich, co sprawiło, iż wydarzenie to miało charakter multidyscyplinarnej refleksji naukowej nad rolą i znaczeniem uniwersytetów w historii Starego Kontynentu.

Obrazy rozpoczęły się 12 listopada 2014 roku w budynku Collegium Novum. W imieniu rektora uczelni zebranych powitał prorektor UJ – prof. dr hab. Andrzej Mania. Słowa wdzięczności i uznania pod adresem organizatorów wyraził także dziekan Wydziału Historycznego – prof. dr hab. Jan Świąch. Podczas pierwszego dnia konferencji odbyło się pięć paneli dyskusyjnych – trzy eksperckie i dwa studentcko-doktoranckie.

Moderatorem pierwszego z paneli eksperckich był dr hab. Zenon Piech, prof. UJ, pod którego przewodnictwem wygłoszono wykład inauguracyjny oraz dwa referaty. Wykład inauguracyjny przygotował dr hab. Krzysztof Stopka, prof. UJ, który przedstawił zebrany proces fundacji Uniwersytetu Krakowskiego przez Kazimierza Wielkiego. Prelegent omówił kilkuletnie zabiegi króla w Awinionie o zgodę Stolicy Apostolskiej na fundację wszechnicy w Krakowie, zapisy tzw. dokumentu fundacyjnego Uniwersytetu Krakowskiego z 12 maja 1364 roku oraz podjął próbę rekonstrukcji pierwszych lat funkcjonowania krakowskiego *studium generale*. Następnie zabrał głos dr Andrzej Marzec (Instytut Historii UJ – dalej: IH UJ), który zaprezentował referat zatytułowany *Królestwo polskie w okresie pierwszej fundacji Uniwersytetu Krakowskiego*. Scharakteryzował w nim w sposób syntetyczny okres panowania w Polsce Kazimierza Wielkiego, zarysował najważniejsze wydarzenia

i procesy z dziejów polityki wewnętrznej tego władcy oraz wskazał, w jaki sposób król doprowadził do stopniowej integracji ziem polskich, wzrostu ich znaczenia w handlu międzynarodowym, a także do wykształcenia się elity urzędniczej państwa. Trzecie i zarazem ostatnie wystąpienie w ramach I panelu eksperckiego dotyczyło polityki biskupów krakowskich wobec Uniwersytetu Krakowskiego w pierwszej połowie XV wieku. Przygotował je i wygłosił dr Piotr Rabiej (IH UJ). Wspomniany badacz przybliżył najpierw postaci Jana Radlicy i Piotra Wysza, którzy przyczynili się w znaczący sposób do tak zwanej II fundacji uczelni (w 1400 roku). Następnie wymienił zasługi kardynała Zbigniewa Oleśnickiego wobec krakowskiej wszechnicy, akcentując między innymi sfinansowanie przez hierarchę budowy Bursy Jerozolimskiej, powoływanie doktorów i profesorów prawa z Uniwersytetu na stanowiska wikariusza generalnego diecezji i oficjała sądu biskupiego czy wybór absolwentów uczelni na godności kanoników kapituły katedralnej krakowskiej.

Obradom II panelu eksperckiego przewodniczył dr Andrzej Marzec. Pierwszy z referatów (pt. *Uniwersytet Krakowski w świetle badań archeologiczno-architektonicznych*) w tej części konferencji wygłosił dr Dariusz Niemiec (Instytut Archeologii UJ). Przedstawił on zebrany wyniki prac archeologicznych, prowadzonych między innymi w tzw. Kwartale Uniwersyteckim (na przykład pod gmachem Collegium Minus oraz Ogrodem Profesorskim). Wystąpienie zostało uzupełnione obfitym materiałem fotograficznym z wykopalisk. Zaciekawienie audytorium wzbudziły także zdjęcia wykopanych przedmiotów codziennego użytku – na przykład liczmanów, kości do gry czy mosiężnego cyrkla. Niejako kontynuacją tego referatu było wystąpienie dra Marcina Starzyńskiego (IH UJ), który przybliżył uczestnikom konferencji proces powstania i organizację wewnętrzną Collegium Minus. Prelegent słusznie przypomniał, iż pierwotnie kolegium to nosiło nazwę Nowego (nazwa ta pojawia się już w dokumencie z 1448 roku). Dominantę wystąpienia stanowiła prezentacja programu nauczania w Kolegium Mniejszych w poszczególnych kolegiaturach (Tomasa Nowka, Jana Stobnera, Katarzyny Mężykowej, Mikołaja z Brzeźnicy oraz Jana Zaborowskiego) oraz charakterystyka życia codziennego we wzmiankowanym collegium w drugiej połowie XV wieku. Następnie głos zabrała dr Dagmara Wójcik-Zega (Archiwum UJ), która przedstawiła zgromadzonym ważną grupę źródeł uniwersyteckich, a mianowicie księgi urzędowe Kolegium Większego (obejmujące statuty korporacji, księgi rachunkowe oraz tak zwane *conclusiones*). Warto dodać, iż zagadnienie to, nieomal nieobecne w literaturze, zostało opracowane przez prelegentkę na podstawie własnych badań archiwalnych. Również do własnych ustaleń odwołał się w trakcie wystąpienia kolejny z prelegentów – dr Marcin Baster (Archiwum UJ). Zwrócił on uwagę na niezwykle ważne i niezauważone dotąd powszechnie zagadnienie, a mianowicie, iż wpis immatrykulacyjny do metryki uniwersyteckiej bynajmniej nie był tożsamy z procesem rozpoczęcia studiów na Uniwersytecie Krakowskim przez daną osobę. Wpis taki oznaczał natomiast przejście pod jurysdykcję prawną rektora uczelni. O fakcie rzeczywistego studiowania na krakowskiej wszechnicy można być przekonany jedynie w przypadku osób, które, zgodnie z danymi źródłowymi, zdobyły tytuły bakałarski i magisterski. Baster zaznaczył jednak, że problem ten wymaga jeszcze długich dalszych badań.

Obradom III panelu eksperckiego przewodniczył dr Piotr Rabiej. W obrębie tej części konferencji audytorium wysłuchało najpierw wykładu dra hab. Zenona Piecha, prof. UJ, który przybliżył zebranych problematykę odrodzenia znaków reprezentacyjnych UJ w XIX wieku. Prelegent skoncentrował się zwłaszcza na togach profesorskich, berłach rektorskich i dziekańskich przygotowanych na jubileusz 500-lecia fundacji uczelni (1864) i zaznaczył, iż wykonując wspomniane przedmioty artystyczne, czerpano wprawdzie niektóre wzorce z Wiednia, jednak koncepcja krakowska miała charakter w zdecydowanej mierze oryginalny i sięgała do skarbcza tradycji ikonograficznej i symbolicznej uniwersytetu z okresu późnośredniowiecznego i staropolskiego. Kolejnym z występujących był dr Michał Kurzej (Instytut Historii Sztuki UJ), który wygłosił referat zatytułowany *Program ikonograficzny kościoła św. Anny i rola tej świątyni jako symbolu uniwersyteckiego*. Prelegent zaakcentował, iż ów program ikonograficzny został oparty na symbolice światła (obrazującego genezę mądrości, drogę ku mądrości i eschatologiczny triumf mądrości) i historii życia patrona uczelni – św. Jana Kantego. Istotnym uzupełnieniem referatu był bogaty materiał fotograficzny. Następną z osób występujących była mgr Iwona Kęder (UJ). Przeanalizowała ona przemiany w wyglądzie gmachu Collegium Maius na przykładzie zachowanej ikonografii (głównie XIX-wiecznej), wyróżniając trzy fazy odbudowy budynku w XIX wieku, z których dwie pierwsze (1839–1856) nadzorował Karol Kremer, a ostatnią (od 1864 roku) Feliks Księżarski. Referat kończący tę część obrad przygotował dr Kazimierz Ożóg (UO). Prelegent podzielił się z zebranymi refleksją nad wartościami estetycznymi i treściami ideowymi wybranych współczesnych dzieł sztuki, wykonanych na zlecenie różnych uczelni w Polsce i umieszczonych w przestrzeni uniwersyteckiej. Wystąpienie to zakończyło przedpołudniową część obrad.

Po południu 12 listopada miały miejsce dwa panele studencko-doktoranckie. Pierwszy z nich (moderowany przez mgra Łukasz Fabię – UJ) objął wystąpienia Mateusza Kosonowskiego (studenta UJ), mgr Anny Horeczy (IH PAN, Warszawa) oraz mgra Macieja Badowicza (UG). Tematem referatu pierwszego z wymienionych była analiza postanowień najstarszego statutu generalnego Uniwersytetu Paryskiego z 1215 roku, nadanego paryskiej wszechnicy przez legata Stolicy Apostolskiej – kardynała Roberta de Courson. Z kolei Horeczy przedstawiła zebranych sposoby zdobywania stopni naukowych przez polskich studentów prawa w Bolonii w XV stuleciu, odwołując się między innymi do przebiegu kariery Wojciecha Jastrzębca, Władysława Oporowskiego czy Abraham Zbąskiego. Badowicz zaprezentował natomiast audytorium referat poświęcony analizie zapisów tak zwanego dokumentu Bernarda z Krakowa, wystawionego pod koniec XV wieku. Jego zdaniem, źródło to może posłużyć do prześledzenia możliwości formacji intelektualnej studentów uczelni krakowskiej w ostatniej ćwierci XV stulecia.

Również trzy wystąpienia objął ostatni panel studencko-doktorancki, którego obradom przewodniczyła Joanna Mendyk. Pierwszy z referatów w tej części obrad wygłosiła Hanna Rajfura (UW), która zaprezentowała problem nauki języka i kultury antycznej Grecji na Akademii Krakowskiej w XVI wieku. Prelegentka skoncentrowała się na przedstawieniu kilku osób nauczających greczyzny (między innymi Wacława z Jeleniej Góry, Jerzego Libana ze Śląska oraz Stanisława Grzebskiego) oraz spróbo-

wała wyjaśnić, jakie kryteria decydowały o takim, a nie innym doborze treści nauczania i utworów autorów antycznych. Następnie zabrał głos mgr Dawid Machaj (UW), który przygotował referat na temat sytuacji wyznaniowej na Akademii Krakowskiej w XVI–XVII stuleciu. Prelegent doszedł do wniosku, iż w rozpatrywanym okresie na uczelni krakowskiej dominowali katolicy, zaś protestanci narażeni byli na poważne utrudnienia w studiach. Wnioski te jednak wywołały dyskusję. Pierwszy dzień obrad zamknęło wystąpienie mgra Łukasza Fabii poświęcone udziałowi społeczności Uniwersytetu Krakowskiego w ceremoniach dworu królewskiego w czasach panowania Jagiellonów. Występujący zaakcentował zwłaszcza dwa czynniki krystalizowania się tożsamości uniwersyteckiej w tym okresie – to jest ubiór i obyczajowość; przeanalizował także pokrótce udział społeczności uczelni w koronacjach królewskich (np. Kazimierza Jagiellończyka) oraz uroczystych wjazdach monarszych do Krakowa (np. Elżbiety Habsburżanki w 1454 roku).

W dniu 13 listopada obrady odbywały się w Collegium Witkowskiego (siedzibie Instytutu Historii UJ) w trzech panelach eksperckich oraz jednym studencko-doktoranckim. Jeszcze przed ich rozpoczęciem organizatorzy zaprosili chętnych do zwiedzenia Muzeum UJ.

Pierwszy z grupy paneli eksperckich (moderowany przez dra Marcina Starzyńskiego) otworzył wykład prof. dra hab. Stanisława A. Sroki (IH UJ) poświęcony polskim rektorom uniwersytetu w Bolonii w drugiej połowie XV wieku. Prelegent wymienił 6 Polaków, którzy pomiędzy rokiem 1450 a 1500 piastowali ten urząd: Jana Ostroroga, Andrzeja Oporowskiego, Tomasza z Polski, Władysława z Głębozka k. Poznania, Jerzego ze Lwowa oraz Abrahama Zbąskiego oraz zaznaczył, iż w dotychczasowych badaniach nad tym zagadnieniem uczeni nie zwrócili uwagi na ważne źródło, a mianowicie diariusz plebana przy kościele św. Marii Magdaleny (pochodzący z lat 1470–1506), w którym zawarto wiele cennych danych o zakwaterowaniu Polaków w Bolonii w omawianym okresie. Kolejne wystąpienie przygotował dr Maciej Zdanek (Archiwum UJ), który przedstawił uczestnikom konferencji problematykę refleksji XVI-wiecznych uczonych Uniwersytetu Krakowskiego nad przeszłością własnej uczelni. Prelegent na podstawie własnych badań wykazał, że rozwój tej refleksji można datować już na XVI wiek, a nie, jak dotąd powszechnie sądzono, dopiero na stulecie XVII (o czym świadczą na przykład dzieło Andrzeja z Chęcina o Collegium Minus czy mowa Andrzeja z Gostynia o fundacji uniwersytetu). Zdanek postawił również ważne pytanie, dlaczego w dobie wczesnonowożytnej uniwersytet nie zdobył się na wydanie drukiem historii uczelni. Źródła nie pozwalają na jednoznaczną odpowiedź, ale, według opinii prelegenta, zdecydował o tym przede wszystkim brak wykształcenia odpowiednich humanistycznych wzorców stylistycznych do podjęcia takiego dzieła. Kolejna z występujących – dr Kinga Blaschke (Instytut Historii Sztuki UJ) przedstawiła wątki związane ze sztuką w jednym z najważniejszych utworów Szymona Starowolskiego – *Polonii*. Zwróciła także uwagę, iż dzieło to może uchodzić za jeden z najlepszych nowożytnych przewodników po najcenniejszych polskich zabytkach, albowiem zawiera bogaty wybór przedstawień ikonograficznych na przykład obiektów sakralnych z terenu Małopolski. Ostatni referat w tej części obrad przedstawiła dr Anna Markiewicz (IH UJ). Jej wystąpienie

koncentrowało się na latach krakowskiej edukacji zamożnego szlachcica Adama Mikołaja Sieniawskiego (1682–1683). Prelegentka zaznaczyła, iż dysponujemy rozproszonymi informacjami źródłowymi na ten temat, niemniej jednak możliwa jest, choćby częściowa, rekonstrukcja procesu zdobywania edukacji w Krakowie przez młodych szlachciców z najzamożniejszych rodzin (Czartoryskich, Potockich, Sieniawskich) w drugiej połowie XVII wieku, jeżeli wykorzysta się na przykład dane pochodzące ze źródeł rachunkowych.

Drugi z paneli eksperckich obradował pod przewodnictwem dra hab. Krzysztofa Stopki, prof. UJ. W tej części obrad odbyły się dwa wystąpienia. Pierwsze wygłosił w formie wykładu prof. dr hab. Krzysztof Ożóg (IH UJ), który zaprezentował zgromadzonym projekt realizowany w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki pt. *Corpus academicum Cracoviense*. Celem projektu jest stworzenie elektronicznej bazy danych wszystkich studentów i mistrzów Uniwersytetu Krakowskiego doby staropolskiej, co stanowić ma zwieńczenie podejmowanych w tym zakresie w przeszłości wysiłków przez Józefa Muczkowskiego, Żegotę Paulego, Henryka Barycza i Leszka Hajdukiewicza. Dzieło to ma powstać do 2018 roku, a jego wykonawcą jest zespół pracowników Archiwum UJ oraz AGH, działający pod kierownictwem Ożoga. Drugie z wystąpień w obrębie tego panelu wygłosiły mgr Kinga Kołodziejska oraz mgr Mirosława Balazy, które przedstawiły projekt Wirtualne Muzea Małopolski, którego celem jest zachowanie dziedzictwa kulturowego Małopolski w formie cyfrowej oraz udostępnienie go szerszemu gronu odbiorców. Służyć temu mają specjalistyczne narzędzia na przykład zdjęcia, prezentacje, materiały audiowizualne oraz specjalistyczne wyszukiwarki internetowe.

W ramach III panelu eksperckiego (moderowanego przez dr Barbarę Klich-Kluczewską – IH UJ) najpierw wygłoszono referat pt. *Kreacja budynku. O przemianach Collegium Iuridicum w XIX i XX wieku*. Wystąpienie to przygotowali mgr Agata Dworzak i dr hab. Andrzej Betlej (Instytut Historii Sztuki UJ). Prelegenci zaprezentowali zasadnicze linie przebudowy gmachu przy ul. Grodzkiej 53, jakie podejmowano głównie w XIX wieku, opatrując wystąpienie bogatym archiwalnym materiałem fotograficznym. Następnie referat wygłosił dr Tomasz Pudłocki (IH UJ). W swoim wystąpieniu skoncentrował się on na postaci prof. Romana Dyboskiego i jego refleksji nad rolą i znaczeniem uniwersytetu w procesie edukacyjnym i wychowawczym. Jako kolejna prelegentka głos zabrała dr hab. Anna Nadolska-Styczyńska (UMK, Toruń). Tematem jej refleksji stał się zabytek rodzinny – księga organizacji o nazwie „Stowarzyszenie”, pochodząca z przełomu XIX i XX wieku. Referentka uwypukliła zwłaszcza wagę tego zabytku w procesie badań nad życiem codziennym zarówno jej rodziny, jak i życia społecznego we wzmiankowanym okresie. Ostatni wykład w tej części wygłosił emerytowany pracownik IH UJ, były dziekan Wydziału Historycznego UJ – prof. dr hab. Andrzej Banach. Tematem wystąpienia były trudne dzieje UJ w rzeczywistości po II wojnie światowej (aż do 1956 roku). Prelegent podkreślił, iż okres ten naznaczyły kłopoty organizacyjne, a także postępujący atak na uczelnię ze strony propagandowej prasy oraz systemu władzy komunistycznej.

Wieczorem drugiego dnia obrad odbył się także panel studencko-doktorancki (moderowany przez Aleksandrę Bury), w trakcie którego swoje wystąpienia wygło-

sili: Paulina Grębowiec (studentka UJ), mgr Marta Kot (UJ), mgr Maria Jastrzębska (UJ) oraz mgr Joanna i Jakub Linetty (UAM, Poznań). Pierwsza z wyszczególnionych przedstawiła działalność Chóru Akademickiego UJ na przełomie XIX i XX wieku, akcentując wkład tej organizacji w artystyczną oprawę wielu wydarzeń patriotycznych i uczelnianych w XX stuleciu. Tematyka wystąpień drugiej i trzeciej z prelegentek ogniskowała się wokół budynków uniwersyteckich, przy czym M. Kot scharakteryzowała najważniejsze wizje artystycznej kreacji budowli Collegium Maius w XIX wieku, natomiast M. Jastrzębska wkład architekta Stefana Piwowarczyka w proces budowy monumentalnych nowoczesnych gmachów przeznaczonych dla studentów jako miejsca zakwaterowania (np. Domów Studenckich „Żaczek” i „Nawojka”). Ostatni referat zaś był formą przedstawienia biografii i dokonań pioniera polskiej archeologii – prof. Józefa Łepkowskiego, który w latach 80. XIX wieku sprawował także godność rektora UJ.

Ostatniego dnia konferencji obrady toczyły się w gmachu Collegium Iuridicum (siedzibie Instytutu Historii Sztuki UJ). Jeszcze przed ich rozpoczęciem siedmioro młodych prelegentów sesji naukowej miało możliwość uczestniczyć w pokazach zorganizowanych w Archiwum UJ, które przygotowali i poprowadzili pracownicy tegoż Archiwum – dr Dagmara Wójcik-Zega oraz dr Maciej Zdanek.

W trakcie przedpołudniowej części obrad (prowadzonej przez dra Marcina Starzyńskiego) zgromadzeni wysłuchali wykładu JM prof. dra hab. Franciszka Ziejki – byłego rektora UJ, który przedstawił autorską wizję przebiegu zjazdu monarchów środkowoeuropejskich w Krakowie w 1364 roku. Jego zdaniem, głównym powodem spotkania władców miała być promocja Krakowa (jako siedziby świeżo ufundowanego uniwersytetu) przez Kazimierza Wielkiego w gronie monarchów środkowoeuropejskich (z cesarzem Karolem IV Luksemburskim na czele). Jakkolwiek, jak zaznaczył prelegent, jest to jego własna teza, jednak wydaje się ona prawdopodobna z punktu widzenia psychologii. Zarysowana wersja wydarzeń sprowokowała jednak uwagi dyskusyjne. W przedpołudniowym panelu uczestnicy konferencji mieli także możliwość wysłuchania dwóch referatów wygłoszonych w języku angielskim (odpowiednio przez mgra Vedrana Sulowsky’ego, reprezentującego Central European University z Budapesztu i mgr Borbálę Kelényi z Budapesztu). Tematem pierwszego z wystąpień był proces powstawania uniwersytetów w krajach Europy Zachodniej i kontekst polityczny tych fundacji, natomiast drugie ogniskowało się wokół problematyki dużej grupy studentów pochodzenia węgierskiego (liczącej ponad 4 tysiące osób), podejmujących naukę na Uniwersytecie Krakowskim w XV wieku i ich karier po studiach (co zostało zobrazowane przez referentkę za pomocą dużej liczby ujęć statystycznych).

W popołudniowej i zarazem ostatniej części konferencji miały miejsce dwa panele studencko-doktoranckie. W ramach pierwszego z nich (którego pracami kierowała mgr Barbara Żurek) zaprezentowali swoje ustalenia Magdalena Chmiel (UJ), mgr Bogusław Wajzer (UJ) oraz mgr Alina Sobol (KUL). Tematem pierwszego z wystąpień była próba przedstawienia postaci Józefa Oettingera – pierwszego profesora UJ żydowskiego pochodzenia. Prelegentka starała się także zaprezentować na przykładzie jego biografii proces naukowej emancypacji środowiska żydowskiego

w XIX-wiecznym Krakowie. Z kolei B. Wajzer skoncentrował swoją uwagę na osobie pierwszego profesora geografii na UJ – jednego z wybitnych poetów polskich – Wincentego Pola. Tematem wystąpienia nie była jednak *stricte* ani twórczość poetycka Pola, ani jego dokonania na polu nauki, lecz próba analizy warstwy estetycznej jego wykładów uniwersyteckich. Ostatnia z prelegentek w omawianym panelu – Sobol – przygotowała natomiast referat pt. *Problem autonomii uniwersyteckiej i reorganizacja nauk humanistycznych pod rządami bolszewików w latach 1917–1932*. Przedstawiła w nim z jednej strony proces stopniowej ideologizacji nauk humanistycznych, do jakiego doszło w ZSRR w latach 20. i 30. XX wieku, z drugiej zaś strony całkowite ograniczanie autonomii uniwersyteckiej i nakaz wprowadzenia materialistyczno-socjalistycznego paradygmatu do badań naukowych i zajęć dydaktycznych.

Ostatni panel w ramach konferencji (moderowany przez Aleksandrę Bury) obejmował dwa wystąpienia – Sonii Bały (UJ) oraz mgra Roberta Tomczaka (UAM, Poznań). Pierwsza z wymienionych przedstawiła zebrany ważny źródło ikonograficzne – fasadę główną Uniwersytetu w Salamance. Dokonawszy przeglądu najważniejszych propozycji interpretacji przesłania propagandowo-ideologicznego tego zabytku, referentka doszła do wniosku, iż najpewniej fasada ta powstała z inspiracji ówczesnego króla Hiszpanii Karola V Habsburga, który poprzez liczne odwołania do wątków mitologicznych i antycznych, chciał udowodnić swoje prawa do tytułu cesarskiego. Natomiast R. Tomczak zaprezentował uczestnikom konferencji wybrane postaci polskich absolwentów Uniwersytetu Praskiego z XVII–XVIII wieku i ich wkład w życie społeczno-polityczne Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Wśród przywołanych przezeń osób znaleźli się między innymi król Michał Korybut Wiśniowiecki, Hieronim Roth (młodszy) oraz prymas Polski i sekretarz Augusta II – Krzysztof Antoni Szembek. Prelegent zwrócił uwagę, iż niezwykle trudno wypowiedzieć się kategorycznie w kwestii wpływu wyższego wykształcenia na przebieg karier szlacheckich na przełomie XVII–XVIII wieku, bowiem we wzmiankowanym okresie więcej znaczyły protekcja polityczna, symonia i nepotyzm.

Omawiana konferencja była ponad wszelką wątpliwość bardzo ważnym wydarzeniem naukowym, które uświadomiło wszystkim, iż na dzieje wszechnic europejskich można spojrzeć z bardzo wielu komplementarnych punktów widzenia, a liczba wciąż nieporuszonych zagadnień jest w dalszym ciągu duża.

Mateusz Kosonowski